

τανάκι κι ὁ Φαουλής, κι ὁ κ. Σπανδωνῆς ἀκόμα, πού τῆς γράφει. Οὔτε κορδακίσματα, οὔτε φορέματα κοντά στό γαϊτανάκι («Οἱ ὑποδύμενοι γυναῖκες εἰς τὸ γαϊτανάκι ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἐνδεδυμένοι σεμνῶς, τὰ φορέματα νὰ εἶναι μακρύτερα τοῦ γόνατος καὶ χορεύοντες νὰ μὴ κορδακίζωσι»), οὔτε τίποτα πρᾶλλον καὶ ζωντανό. Δηλ. σωστὴ ἀποκριτικὴ κηδεῖα, πού θὰ λείπει ἀπὸ αὐτὴ ἡ νεκροφόρα μοναχὰ καὶ τὰ ξαφτέρουχα.

Ἄλοῖμονο! Γιὰ νὰ ζητάει τόση σεμνότητα ὁ φίλος Σπανδωνῆς, θὰ πρὶ πὼς γέγρασε—κι αὐτὸ εἶναι τὸ πῶς λυπητέρω.

*

ΝΑ μᾶς συχωρέσει ὁ κ. Διευθυντὴς τῆς «Ἐστίας» μὰ κάτι πού δημοσιεύτηκε στὴ φημερίδα του τὴν περασμένη Παρασκευὴ («Ἐστία», 23 τοῦ Γενάρη, σελ. 2) γιὰ τὸ καινούριο βιβλίον τοῦ Σκίπη, δὲν εἶναι πιά φιλολογικὴ ἀκρισία, μὰ ἔχει μέσα του ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κοινωνικῆς χωριότητος καὶ κακοήθειας.

Ἐπειδὴ ἔβγαλε ὁ χριστιανὸς ἓνα βιβλίον (πού μπορούσε ἀξιολογῆ νὰ μὴν ἀρῆσαι στὸν κ. Κύρο, καθὼς δὲν τοῦ ἀρῆσαι κάθε βιβλίον πού δὲν ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ κ. Παγανέλλη ἢ τοῦ κ. Πολέμη) βγήκε ἡ «Ἐστία» καὶ μᾶς σαχλολόγησε πὼς τὸ βιβλίον του εἶναι ἰσώνταχο, ἀνορθόγραφο (μάτια μου!) καὶ πὼς ἡ μαλλιάρη του μούσα τοῦδωσε γυναῖκα καὶ τσιφλίκι στὴ Γαλλία. Ὁ κ. Κύρος, πούναι τίμιος ἄντρας, νὰ ξαναδιαβάσει αὐτὰ πού τυπωθήκανε στὴ φημερίδα του καὶ νὰ τραβήξει ταῦτις τοῦ ρεπορτέρη πού ἐγράψε. Ὅσο γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ Σκίπη, τοῦ συσταίνουμε νὰ μὴν τὸ διαβάσει, γιατί ἂν τὸ διαβάσει θὰ χάσει κάθε ὑπόληψη στὰ «Πλακτὰ τραγούδια» καὶ θὰ πάψει νὰν τὰ δημοσιεύει στὴν ἐφημερίδα του.

*

ΑἴΟ ἓνα κοινωνικὸ ἄρθρον, πάνου σὲ κάποιον βρωμερὸ σκάνταλον, πού δημοσιεύτηκε τὴν περασμένη Τρίτη στὴν «Ἀκρόπολη», ξανατυπώνουμε ὅω τὸ συμπέρασμα:

«Ὁ Ἕλληνας πρέπει νὰ μάθει διὰ τὸ κορτίου του δὲν εἶναι γελᾶδα πού μπορεῖ νὰ τὴν πουλήσει στὸν πρῶτον τυχόντα παλιάνθρωπον. Πρέπει ἡ Ἑλλ. οἰκογένεια τῶν μουρζοῦδων νὰνερβί ἐκεῖ πού εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ καὶ οἱ ἄλλες καὶ νὰ διαλέγουν ΑΝΤΡΕΣ καὶ οἱ ΓΑΜΠΡΟΥΣ.»

Ὅταν τὰ λόγια αὐτὰ μποῦνε, ἂν ἄρθρον πίστεως, σὲ κάθε Ἑλληνικὸ σπίτι, ὑπάρχει κάποιον ἐπιδοχὴ νὰ σταματήσει τὸ ἐλεεινὸν ἀνθρωποπάλαρον πού γίνεται σήμερον μὲ τοὺς γάμους. Ἄς ἐλπίζουμε λοιπόν, ἄρθρον γιὰ τὴν ὥρα διὰ βλέπουμε νὰ γίνεται καμιά σοβαρὴ δουλειὰ πού θὰ σαρκώσει μιά μέρα τις ἐλπίδες σὲ πραγματικότητες.

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΦΩΝΗ

Ἡ Χαρούμενη ἐπιστήμη ἐπιγράφεται ἓνα καινούριον βιβλίον πού μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὸ Κάιρο. Συγγραφεὴς του ὁ γιατρός Σαραφίδης. Σύντομον καὶ ἐκφραστικόν. Μπορεῖ νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ κανεὶς σὰ φιλοσοφικὴ μελέτη ἢ σὰν κοινωνιολογικὴ. Καλύτερα καὶ τὰ δύο.

Δίνουμε σήμερον μερικὰ κομμάτια σὰν περίληψη στοὺς ἀναγνώστες μας, καὶ ἴσως κατόπι μιλήσουμε πῶς πλατιά γιὰ τὸ βιβλίον αὐτό, πού ἀγγίζει μὲ μιά πρωτότυπη καὶ βραβειὰ σκέψη τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς μας.

Ἡ Χαρούμενη ἐπιστήμη λέει στὰ προλεγόμενα ὁ συγγραφεὴς ἀγράφει περισσότερο γιὰ τὴν γυναῖκα καὶ γιὰ τὸν ἐργάτη. Πρῶτα γιατί οἱ γυναῖκες κ' οἱ ἐργάτες ὑποφέρουν περισσότερο, κ' ὕστερα γιατί ἀπὸ τὴν ἐνωτὴ τους τὴν ἀληθινὴν καὶ ὀχι δοτικὴν σὲ ὅλα τὰ σημάδια τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς δράσης, θὰ κρεμαστῇ ἡ ἀπολύτρωση καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὅταν μᾶς ἐπιβάλλουν τις σὰν ἀρετὴς καὶ τὴν τρέλλα τους σὰν λογικὴ, ἢ Φύση μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἀγωνιζόμεσθα νὰ ἐπιβάλλουμε τις ἀλήθειες σὰν ψευτεῖς, τις ἀρετὴς μας σὰν ἐγκλήματα καὶ τὴν λογικὴν μᾶς σὰν τρέλλα.

Τὸ κεφάλαιον «Ἡ ἰδιοχτησία» τὸ παίρουμε ὅλον.

Ἡ θλιβερὴ ἰδέα τῆς ἰδιοχτησίας τὴν ἔχουν οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτες καὶ τις λεύτερες γυναῖκες πού πᾶνε νὰ τὴν ἀρνηθοῦνε, γιατί ἐσκίνανε ἀπὸ τὴν ἰδέαν πὼς σ' αὐτοὺς καὶ σ' αὐτὴν ἀνήκει ὅλος ὁ κόσμος. Ἡ ἰδέα τῆς ἰδιοχτησίας μὲ τὴν σημερινὴν τῆς ἀστικῆς σημασίας παρουσιάζει ὅλα τὰ συμπτώματα μᾶς νεύρωσης ἰδωλοληπτικῆς καὶ γεννήθηκε στὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τις βάρβαρες διδασκαλίας καὶ ὑποβολὰς περὶ ἀτόπου καὶ «χρόνου» πού βγάλανε στὴ μέση τις ἱστορίας μὲ τὰ αἵματα, τὰ κράτη μὲ τοὺς νόμους καὶ ὅλες τις κληρονομικὰς ἀδικίας πού περᾶσανε γιὰ κληρονομικὰ δίκαια. Στὴν ὑποβολὴ τῆς ἰδέας τῆς ἰδιοχτησίας ὀρελοῦνται οἱ πλάνες μας γιὰ τὴν ζωὴ πού μᾶς φέρνουν ὅλοσιν στὸν τάρον, ἀπὸ τὴν πρῶτη στιγμὴ πού βλέπουμε τὸ φῶς. Ἀληθινὰ οἱ ἄνθρωποι εἴμασθα ἀπειροὶ μέσα στὸ ἀπειρον. Καὶ δὲν εἴμασθα μῆτε θνητοὶ μῆτε ἀθάνατοι. Ἐπάρχομε μοναχὰ ὄζω ἀπὸ κάθε φύλη ἔννοια πού

λέγεται «τόπος» καὶ «χρόνος». Ὅσο περισσότερο ἀτελής εἶναι ὁ ἄνθρωπος τόσο περισσότερο δένεται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἰδιοχτησίας. Καὶ τὸ νὰ εἶναι ἓνας ἄνθρωπος περισσότερο ἰδιοχτησίας εἶναι σὰ νὰ βλάψῃ περισσότερο ἢ σὰ νὰ ἐβλάψῃ περισσότερο. Ἡ ἰδιοχτησία εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ ἐκρηκτικὴ τῆς ἰδιοχτησίας θὰ εἶναι τὸ τέλος του. Κι ὅμως ὅλα στὴ δημιουργία ἔχουν ἓνα σκοπὸ—τὴ δικαιοσύνη τῆς ὑπαρξῆς τους. Κι αὐτὰ ἀκόμα πού τὰ νομίζουμε ὀδοι καὶ ἀφύσια (σεισμοί, ἀρρώστειες, πηθικισμοί, διαστροφές) καὶ ἀσκοπα, ἔχουν ἀρχὴ καὶ τέλος ἓνα λόγο φυσικώτατον. Ἄ σήμερον δὲ βρισκομε τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα καὶ τοὺς ἔχου; γιὰ τὴν ζυγραφικὴν καὶ μουσικὴν ἀναπαράστασιν τοῦ σκοποῦ ὅλων πού ὑπάρχουν, διὰ σημαίνει αὐτὸ καὶ πὼς κάθε τί πού ὑπάρχει, δὲν ἔχει τὸ σκοπὸ του εἴτε τὸ νομίζουμε καλὸ ἢ κακόν. Μιά φραντζέζα πού τὴν κλέψανε πολλὲς φορὲς μᾶς ἔλεγε κάποτε.—Ἡ κλεψικὴ δὲν εἶναι βέβαια καλὸ πρᾶμα. Αὐτὸ ὅμως δὲν πᾶν νὰ πῇ πὼς θὰ κάμω ἐγὼ καλὸν ἂν κινηθῶ καὶ χῶσω στὴ φυλακὴν ἐκεῖνον πού μ' ἐκλεψε.—Μὰ τότε τί πρέπει νὰ κάμωμε γιὰ νὰ εἴμασθα ἀσφαλισμένοι; Τὴν ρωτήσαμε μ' ἀφέλεια.—Κεῖνον πού μπορούμε νὰ κάμωμε, μᾶς ἀπάντησε, εἶναι νὰ φροντίζουμε πάντα νὰ μὴ ἔχουμε τίποτε δικόν μας, ὥστε οἱ κλέφτες νὰ μὴ ὑποφέρουν ἀπ' ἀφορμὴν μας, μὰ μοναχὰ ἀπὸ τὴν φτώχεια τους. Στὰ λόγια αὐτὰ βλέπουμε ὅλον τὸ σαρκασμὸν γιὰ τὴν ἰδιοχτησίαν, τῶν ἀνθρώπων πού θέλουν νὰ ζήσουν ἴσχυοι. Τὴν ἰδωλοληπίαν τῆς ἰδιοχτησίας τὴν ἀκολουθεῖ πιστὰ ἡ ἔννοια τῆς πατριδίας. Πολλὲς ἰδιοχτησίες ἀποτελοῦνε μιά πατριδία, γι' αὐτὸ κ' οἱ ἰδιοχτητές εἶναι κ' οἱ πῶς πιστοὶ πατριώτες καὶ οἱ νεοἀληθῆς κάθε πατριωτικῆς παπαρδέλας. Ἐνῶ οἱ σκηνίτες καὶ οἱ περαστικοὶ τῶν τόπων εἶναι τὸ ἀτίθητον. Τὰ πῶς πατριωτικὰ ζῶα εἶναι οἱ γάτες, καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς φαίνεται περίεργον. Δίνουμε τὰ μάτια μᾶς γάτας, τὴν βίχομε σ' ἓνα σακί καὶ τὴν πᾶμε μακριὰ πολὺ ἀπ' τὸ πατριωτικὸν τῆς οἴτι. Κι ὅμως μόλις τὴν ἀφήσομε λεύτερη, ὁ πατριωτισμὸς τῆς μηδενίζει τὴν ἀπόστασιν καὶ τὴν βλέπουμε ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βᾶσανα καὶ περιπλάνησες πολλὲς νὰ γυρίζῃ ἐκεῖ ὅπου πρωτόειδε τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ, ἐξῆσε κι ἀνατράφηκε».

Ἀπὸ τὸ κεφάλαιον «Ἐπαναστάσιν» παίρνομε τ' ἀκόλουθα.

δουσαμοὺς ὁ κομματάροχος ὅταν ζυγόνουν ἐκλογές, αὐτοῦ ὁ χωριότης, πού ἔφερε τὸ γέννημά του στὸ παζάρι, πᾶσχοντας νάβρη τὸν παπᾶ, χάνει ὅ,τι τοῦ περίσσεψε ἀπ' τὸν προστοχιστὴν καὶ ἀπὸ τὸ νοικιαστὴν τοῦ φῆρου, αὐτοῦ ἔρχεται καμιά βασιλικὴ γιορτὴ ἢ λαμπρὴ νὰ πᾶρη ἀέρα τὸ ἐμποροπούλον, αὐτοῦ ρεκάξει στᾶσαν ὀλονυχτίς ὁ ἐρωτοχτυπημένος. Ὁ καφέ εἶναι κατακανόν ἀπὸ καθουρνιστὸ φῶμι ἢ ρεβίθι, τὸ λουκούμι καθαρὸ ζυμάρι καὶ τὸ ρακί μοναχὸ τσίπουρον. Μὰ ποίος ἔρχεται ἐκεῖ ἐξω γιὰ τὸν καφέ ἢ τὸ ρακί; Ἐρχεται γιὰ τὴν δροσίαν, γιὰ τὸ νερό καὶ τὸν ἀέρα. Κι ἄλλο νερό στὴν πόλιν δὲν εἶναι τόσο μποῦζι σὰν τοῦ πηγαδιῶν μπροστὰ στὴν κούλια καὶ ὁ ἀέρας δροσερότερος ὅσο σ' αὐτὸν τὸν ἔχτο τᾶροπόταμον. Σωστὸ Βελοῦχι τοῦ Καρπενησοῦ. Κι ὁ πρῶτον λοχίας Τυλιγάδας, πὼς τὴν ὥρα τὸ βελοῦχι αὐτό, ἤξερε καλλίτερα ἀπὸ καθάλλον τὴν δουλειὰ του. Ἐλατόκλαδον κουβάζησε ἀπ' τὸ βουνὸ γιὰ τὴν φρεζέζαν ἀπόζω, ὅχι φτέρη μοναχὰ, ὅπως τόκαναν οἱ ἄλλοι, καὶ μέσα στὴν μπαράκα κρέμασε καὶ δεύτερον μπουζούκι διπλὰν στὸ δικόν του. Ἤξερε καὶ τὴν ἀγάπην τῶν πρῶτων συνιδέρφων του στὰ λούλουδα καὶ στὰ μυρουδικὰ, ὅσο καὶ στὰ μαῦρα μάτια, καὶ δὲν ἄφισε τραπέζι δίχως ρίζα βασιλικὴν, δὲν

ἄφισε γαρουφαλιά ἀκλεφτὴ ἀπ' τις γειτονίες, τσιτσέκι καὶ περικουκλάδι πού νὰ μὴ φυτῆσῃ ὀλόγυρον. Ὅσο γιὰ τὰ μαῦρα μάτια ἐλπίζε πὼς μὲ τὸν καιρὸν θὰ γινιστοῦν ἀπὸ καρτὶ ἀπ' τὴν κούλια. Γιὰ τὴν ὥρα τοῦ ἔφτανε πὼς γινίζονταν γιὰ μαρούλια καὶ ἀγκουράκια: τοῦ ἔστελναν μὲ τὴν μικρὴν τὴν Παναγιούλα ὅσα ἤθελε.

Ἡ Παναγιούλα αὐτὴ σὰ νάπεσε ἀπ' τὸν οὐρανὸν στὴν κούλια Ὁ Θῶμος Κρανιάς παίρνει ἀπ' τις κόρες του κάθε στιγμὴν σωχώρα πού φροντίσει καὶ τὴν γενειάστηκα δὲν κρατοῦσε μόνο τὴν ἀνταπόκρισιν τῆς κούλιας μὲ τᾶντικρονὸν βελοῦχι, μὰ εἶχε ἀπάνω της καὶ τὴν συγκοινωνίαν μὲ τὴν πόλιν. Αὐτὴ ἔφερε τὰ νέα μᾶζι μὲ τὰ ὕβρια ἀπ' τὸ παζάρι, αὐτὴ πηγαίνονταν στὰ σπῆτια μὲ τὰ δικαίδια καὶ τὰ ραψίματα, αὐτὴ ἔφερε τέλος στοὺς παλιούς φίλους τοῦ πατέρη καὶ στοὺς συγγενεῖς. Ὁ Θῶμος Κρανιάς δὲν ἄφισε κληρονομίαν μοναχὴν στὴν κούλια του τὸ σῆ καὶ τὴν περηφάνειαν του ἄφισε καὶ φίλους μπόλικους στὴν πόλιν καὶ μιά δικολογίαν πλατιά. Καθὲν ὑπάλληλος ἢ μετανάστης ἀπὸ τὰ βουνὰ μὲ τοὺς ἐνὰ τοὺς δῆμους ἦταν συγγενὴς τῆς κούλιας. Κ' οἱ φίλοι, ἂν μιά φορὰ εἶχαν ἀναιχτὴ τὴν τῆσιν στὴν μπαγῶρδαν τοῦ πατέρη, μπορούσαν

νὰ τὴν κλείτουν τᾶρα στᾶρραφνὰ κορίτσιον του, ὅταν αὐτὰ ἦταν μάλιστα νέα καὶ ὁμορφα σὰν τὴν Κούλα καὶ σὰν τὴν Μαριώ καὶ ὅταν τὸ τᾶλληρον ἢ τὸ διφράγκον, πού ἔστελναν καὶ γύρευαν κατὰ τὴν ὥρα καὶ τὸ πρόσωπον, τὸ γύρευαν γι' ἀνάγκης ὅπως εἶν' ἡ ἀρρώστεια μᾶς ἀπὸ τις ἀδερφές, τὸ συλλεῖτοργον τῆς μάννας, τοῦ πατέρη ἢ τοῦ γιορτάσι τοῦ μονακίου ἀδερφοῦ; Σινῆσιος ἡ ἀρρώστεια περνοῦσε ὅσο νὰ γυρίσῃ ἡ Παναγιούλα πίσω, ὅσον ἂν γυρίσει μ' ἄδεια τὰ χέρια γιὰ τὸ συλλεῖτοργον, ἂν δὲ γίνονταν, σωχώρα ὁ Θεός, πού μόνος γνώριζε τᾶπόκουρα τῆς κούλιας: τῶνομα ὅμως τᾶδερφοῦ ἔπρεπε νὰ γιορτασθῇ μὲ κάθε τρόπο. Ἐυκολότερον ἦταν νὰ χλασῃ ὁ κόσμος παρὰ νὰ μὴν ἀνοίξῃ αὐτὴ τὴν μέρα ἢ κούλια τὴν αὐλόπορταν τῆς, νὰ μὴ φρεσκαριστῇ μέσα ὀνοντὰς καὶ τὸ πεζούλι ὄζω τῆς σκάλας τῆς, νὰ μὴ πορθῇ δανεῖκον ἀπ' τὴν γειτονίαν τὸ ἐξηνατούμενον σιντόνι γιὰ τὴν κα-α-πῆ, νὰ μὴ βγάλῃ ἡ Φρωσὴ ἀπ' τὰ μαλλιά τὴν μαῦρη σκέπην, ἢ Παναγιούλα νὰ βάλῃ τὰ παπούτσιον τῆς κ' ἡ Κούλα ὀλη τὴν τέχνην τῆς στὸ τριαντάφυλλον γλυκὸν καὶ στὸ μαστίχι. Ἡ Μαριώ ἦταν γιὰ τὸ φίλημα: συνηθισμένη μὲ τὸν κόσμον πῶς πολὺ, εἶχε τοὺς τρόπους πῶς εὐγενικοὺς καὶ τὴν γλώσσα κροσερότερη. Γιατί οἱ συγγενεῖς κ' οἱ φίλοι

«Οί άστικές διάταξεις δὲ θά μπορούσανε πάντα ν' ἀλλάζονε τις ἡμέρες κάθε ἐπανόστασης, καί μ' ὄλες τις θυσίες καί τὰ θύματα πού φέρνουν οἱ στρατοὶ τους, οἱ θεσμοὶ τους καί οἱ νόμοι τους. Οἱ ἀπήχνητες ἀπὸ τις σπαρχητικές φωνές τῶν παλιῶν ἀνθρώπων, πῶς τῆχτες κιντουόουνε οἱ θεσμοί, ὄχι μονάχα δὲ θά μᾶς τρομάζονε πιά, ἀλλὰ καί θά μᾶς φέρνουν τὴ χαρὰ γιὰ τὴν ἀπολύτωση τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ τοὺς κίντουνους αὐτοὺς τῶ θεσμῶν. Οἱ ἐκμεταλλευτές τῶν θρησκειῶν θά ζήτηνε ἄνυλα στὰ ἄγρια μέρη, ὅπου ἀληθινὰ τοὺς πρέπει νὰ ζοῦνε, ἄγριοι μὲς τού; ἄγριοι τοῦ Θεοῦ καί τοῦ Ὁρανοῦ, ἱερποστόλοι τῆχτες. Οἱ ἐκμεταλλευτές τῶν πατρίδων σὰ δὲ θά ὑπάρχη κινένας πού θά τοὺς δώτῃ ἀφορμὴ, ἐπειδὴ θά ζοῦμε μακριὰ ἀπ' αὐτοὺς, θά χτυπηθοῦνε ἀναμεταξύ τους καί θά καταστραφοῦνε μονάχοι τους πολεμῶντας τῆχτες οἱ πατριώτες κ' οἱ στρατιώτες». Κ' οἱ κερχλαιοῦχοι ὄταν τὸ χῆμα δὲ θά ἔχη τέτοια φριχτὴ ἀξία μὲ τὴν ἀπλοποίηση τῆς ζωῆς μας πού θά παίρην εὐχρίστησις καί ἴσ' μᾶς δίνῃ χαρές, θά τρώγονται ἀναμεταξύ τους ἀλληλοδανεζόμενοι, ἀλληλοδικάζόμενοι, ἀλληλοφυλακίζόμενοι ὡς αἰλούσιοι κ' ἰδιοχτῆτες». Οἱ χαρούμενοι καί λεύτεροι ἄνθρωποι ψυχροὶ μπροστὰ σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ θύματα τῆς ζωῆς, ἔχοντας σ' αὐτὰ τους τὸ πῶ ἀποστειρωμένο μπκμπάκι τῆς φυσιχῆς ζωῆς, πού ἀναμεσὸ του θά πινῶνε μονάχα οἱ ἴχαι τῆς μουσικῆς, τῶν πουλιῶν καί τὰ τραγοῦδια τῶν λεύτερων ἀνθρώπων πού σκορπᾶνε τὴ χαρὰ, ἔ; σιωποῦνε κ' ἄς ἀπολαβαίνουν σὰ θά ἔρχονται νὰ τοὺς τραβήξουν οἱ θόρυβοι τῶν σπιτιῶν πού γκρεμίζονται, γιὰτὶ σαπίσανε ἀπὸ τις παντοτεινές βροχῆς τῶν προλήψεων. Ἴσα μὲ τὴ μέρα πού ἐνεῖ δυνατὸς ἀγέρας θά κἀνῃ νὰ πάρῃ φωτιὰ ἀλάκερος ὁ φοῦρνος τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος πού μέσα του ἄλλοι ψηθήκανε, ἄλλοι κηῖσανε, ἄλλοι τρελλοθήκανε κ' ἄλλοι καρβουνιαστῆκανε».

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΣΤΙΣ ΑΔΙΚΟΧΑΜΕΝΟΙ ΤΟΥ ΣΥΓΓΙΚΙΟΥ

Κλάψτε, ραχοῦλες, κλάψτε τὰ τέσσερα κορμάκια Που βράδν βράδν ἔφεραν στὸν ἴσιω σας ἴτο κάτω. Τὸ θυματῆρι δούλενε κ' ὁ δίκιος τὴ βλογοῦσε, Κ' ἕνα πουλι πικρὸ πουλι στὸ κυπαρίσι πέρα Μοιρολοῦδος κ' ἔλεγε τ' ἄχαρο τέτοια λόγια: Κλάψτε, βρυσούλες, κλάψτε τὰ τέσσερα κορμάκια Τὶ δὲν τὰ πῆρε κροουσοῦμὰ πῶς ἀπὸ μετερίζι, Μῆδὲ φειδῶ δαγοματιά, μῆδὲ βουνοῦ κρεμάλα... Μόνε τὰ πῆρε ἀπάντεχο καί μιστινὸ κροουσοῦμὰ!

Συμόρη

ΑΔΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ

Β'.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

Ἔβτανε μιὰ φορὰ στὸ Γριπονῆσι ἕνας γιατρός περὶφημος, π' ὄλα τὰ πάθη τῆξερε νὰ τὰ γιατρέυῃ. Τὰ βγαλμένα ποδάρια τῆβανε στὴ θέση τους, τὰ σπασμένα τὰ φάσκωνε, τὰ πονεμένα μάτια τῆπλενε, μὲ συχώρηση, μὲ κατρουλιό, καί γιάτρευε, θε μου φύλαε, τὰ μητρικὰ καί τὴ λύσσα! Γιατρός πρώτης, π' ὄλα τῆς γῆς τὰ βοτάνια τῆπαίξε στὰ δῆχτυλά του. Γυροῦσε χῶρες καί χωριά, πάντα σ' ἕνα μουλάρι καθάλα, κ' ὄλοι στραβοὶ καί κουτσὸι μαζεύονταν «στὴν Ἄη Παντελέγγυνα!» Σ' ὄλα τὰ ταξίδια ἔφερε πάντα μαζί του κ' ἕναν παρτσινέβελο, βοηθὸ του, νὰ ποῦμε, πού βαπτοῦσε τὸ δισάκκι μὲ τὰ βοτάνια, τις βεννεύζες, τὰ ζουρῆφια, τὰ νυστέρια, κ' ὄ,τι ἄλλο μπορούσε νὰ ζετῆ λήψῃ τὴν ἀρρώστια, ἢ καμμιά φορὰ... τὸν ἀρρωστο! Μιὰ μέρα πῆγανε σ' ἕνα χωριό καί τοὺς φωνάζανε σ' ἕνα γέρο, πού κόντευε στὸ ξερατὸ νὰ βγῆνῃ, μὲ συμπάθιο, τὰ σκότια του! Ὁ γιατρός ἔβανε τὰ γυαλιά του, κατέβασε, ἔσο μπορούσε, τὰ μουτρά του καί μπῆκε μέσα μὲ πόζα, τριγυρνώντας πικνοῦ τὰ κατεργάρικα μάτια του. Ὁ ἀρρωστος ἄρχισε νὰ τοῦ δηγιέται τὴν ἀρρώστια του, μὲ κῆνος δὲν τιν

ἄφισε νὰ πῆ πολλά λόγια—τὴν ξέρω, μωρέ, τοῦ λέει, τῆ ἀρρώστια σου, πῆγες κ' ἔφρχες ζυλάγκουρο, σὰ γαϊδούρι!

— Ὅχι, γιατρέ μου, δὲν ἔφαγα ζυλάγκουρο! Σοῦτ! Μένα θά τὰ πῆς αὐτὰ, παλαβέ; Νά! μωρέ, καί τὰ φλοῦδια του πεταμῆν!

Κι ἀληθινὰ φκινόντανε σὲ μιὰ γωνιά πεταμένα μερικὰ φλοῦδια ζυλάγκουρου. Ὁ κακόμοιος ὁ ἀρρωστος, γεῦτηκε δὲ γεῦτηκε ζυλάγκουρο, ὄρκο δὲ βῆνω, τσιμουδιά πιά δὲν ἔβγαλε μπρὸς στοῦ γιτροῦ τὴν πόζα! Δέχτηκε τὰ γιατροσόφια του μὲ γαϊδουρινὴ πομονή, σίγουρος πῶς σὰ δὲ βρῆ τὴν γιαιτρεία του πὸ τέτοιο γιατρό, θά πάη τοῦλάχιστο καλὰ πεθωμένος! Ὁ παρτσινέβελος, πού βαπτοῦσε γερά τὸν ἀρρωστο τὴν ὄρα πού τοῦβάζε τὸ κλυστήρι—μακρὸ μακρὸ, νὰ σὰς χερῶ, σὰν καινοκῆλι— ἔμπεσε ὑπερὶς σιναιμικῆς καί μῆνινες καί λαγοκομηθῆς, βῆθησε τὸ γέρο γιατρό νὰ ἐβῆ στὸ μουλάρι του καί ξεκινήσανε γι' ἄλλο χωριό, ἀφίνοντας τὸν ἀρρωστο νὰ κωλλοδένεται μὲ τὸν ἀπκατό του. Στὸ δρόμῳ παράξενες σκέψες ζκλιζανε τὸ μυκλὸ τοῦ παρτσινέβελου: — Βρέ, λέει μοναχῆς του, τί παλαβὸς ποῦμαι νὰ κἀθουμαι τόσον καιρὸ δούλος, σὰν εἶναι τόσο εὐκολο νὰ γεῶ μοναχῆς ἀφέντης; Τὸ μεγάλο μυστικὸ τῆς γιατρικῆς τὸ μαθαμὲ! Ἄ, δῶσῃ ὁ θεὸς νὰ πᾶμε στὴ χώρα καί σὰ μὲ ξανακίθῃ ὁ γέρο-γιατρός, ἄς μοῦ τρουπήσῃ μὲ τὸ νυστέρι του τὴ μῆτη!—

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000!

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκαστον γραμματίον ἰσχύον διὰ τὴν κλήρωσιν 31 Μαρτίου 1909 τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓΑ ΚΕΡΔΟΣ	ἕκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	»	25,000
1 « ἕρδος	»	10,000
3 Κέρδη	»	5,000
5 Κέρδη	»	1,000
418 Κέρδη	»	100
557 Κέρδη	»	50
1000 ἐν ὄλω κέρδη ἀξίας δραχμῶν.....		225,000

Γραμματία πωλοῦνται. Εἰς τὰ δημόσια ταμεία καί λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τῆς Γραφείας, εἰς τοὺς σταθμάς καί στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστάς τῶν μονοπωλίων καί τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων πρὸς δραχμὴν ἕκαστον γραμματίον, ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων.

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυνέσθαι εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καί τῶν Ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματόχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

δὲν ἔφτανε νὰ συνεισρέουν μοναχὰ τὸν ὄβολό τους γιὰ τὴν γιορτῆ, ὄφειλαν κιάλα νάρθουν νὰ πολυχορίσουν τὸ Γεσίλα, νὰ χαροῦνε μὲ τις ἀδερφές. Ἄλλως ἀλλοίμονό του ὅποιον ἀπαντᾶς πουθενά ἢ Μαριῶ μπροστὰ τῆς δὲν ἔβγαينه ἀπ' τὴ γλώσσα τῆς. Νάναί σὲ κά αν νεοκζαντισμένο τρέχουν, τὸ γυιὸ τοῦ Θώμου Κρανιῆ τὸν ἔχων. Κι ὅποιος, ἀλλὶ θάρχονταν, καταφράναγε τὴν κούλια, ἂν δὲ φιλεῦνταν κ' ἀπὸ τὰ δυο γλυκά, ἂν ἀκόμα δὲν ἐπικρινε μαζί του καί τὸ παντεσπάνι στὸ χαρτί. Ἡ γιορτῆ ἔφερτε κιάλα τὴ λαμπρὴ κοντὰ κ' ἔτσι ἦταν καί τὰ κόκκινα ταῦγά σωρὸς στὸ πιάτο δίπλα στὴ βαντιέρα. Ὅλα ἔπρεπε νὰ δειχτοῦν πλοῦσα καί περισσα αὐτὴ τὴ μερῃ. Ὅλοι ὄσοι ἀνέβαιναν τὴ σκαλα τῆς κούλιας ἔπρεπε νὰ φανοῦν πῶς λησμονᾶν τὴ δυστυχία τῆς, πῶς δὲ θυμούνται ἐκείνη τὴ στιγμή τί λιμοχτόνημα φωλιζέει κάτω ἀπ' τὴ σκεπὴ τῆς. Σ' αὐτὸ βουθούσε κ' ὁ ἀνοιξιᾶτικὸς ἥλιος πού χόνονταν στὴ σάλα τῆς κ' ἔστραφτε στοὺς καταστρως τοὺς τοίχους, παιγνίδιζε στὰ ρακοπότρηα μὲ τὸ ροζόλι καί λάμπιζε φκνταστικὰ κ' αὐτὰ τὰ σκοριασμένα παλιοσαῖλα, πού πάσχιζαν μὲ τις μακριές σγουριές του; πρασιναδὲς νὰ κρῦφουν πίσωθὲ τους τὰ σκασιμένα τᾶγκωνάρια Ὅλα ἐκεῖ μέσα πάσχιζαν νὰ κρῦφουν, νὰ σκεπάσουν καί νὰ σθῶσουν γιὰ μιὰ μέρα

τὸ τωρινὸ καί τὸ πραγματικὸ καί νάφισουν νάπλωθῇ καί νὰ μεταρριπῆ ἢ λάμψη τοῦ περασμένου καί τὸ νεῖρο τοῦ μέλλοντος. Κι αὐτὰ τὰ δυὸ σμίγουν καί συγκεντρώνονται κ' ἀστράφτουν γύρω ἀπὸνα ὄνομα, ἀπ' τὸνομα Κρανιάς. Αὐτὴ τὴ μέρα δὲ γιόρταζε στὴν κούλια τᾶκροπόταμου ὁ φτωχὸς ἄγιος, ὁ ἄγνων στος κ' ἄσημος μάρτυρας Γεσίλας, μὲ τὸνομα, ἢ γενιά, τὸ σὸί τοῦ Κρανιά, τὸ σὸί πού ἐκλεισε ὄλες τις ἐλπίδες του στὸ πρόσωπο τοῦ λοχία Γεσίλα Κρανιά, τοῦ γόνου τοῦ Θώμου Κρανιῆ, τοῦ ἀπόγονου τῆς γενεᾶς Κρανιά.

Αὐτὴ τὴ μέρα πῆγε καί τὴ διᾶλεξε μιὰ φιλενάδα τῆς μητέρας μιὰ φορὰ νάρθη στὴν κούλια μὲ προξενιά γιὰ τὴ Μαριῶ. Ἐνα παιδί, πραγματευτῆς, τὴν ἔβαλε νάρθη νὰν τὴ χαλέψῃ. Ἐχει τὸ σπῆτι του, τὸ μπαζῆ του, τὸ ἄλλογὸ του, κάμποσα στρέματα χωράσι κ' εἶν' ἄξιο καί γερό. Πῶς ἡ προξενήτρια κατέβηκε τὴ σκαλα ζωντανή, ἄς τὸ χρωστᾶει στὴ νέα βίβλιτα πού τὴν ἀνέβαινε ἐκείνη τὴν ὄρα. Ἐξ χέρια χύμησαν ἀπάνω τῆς γιὰ νὰ τὴν πνίξουν μὲ τρεῖς γλώσσες ἀνοιζαν ὄλες μαζί τοὺς καταρράχτες τους. Τὴ νύχτα μάτι δὲν κλειστικε στὴν κούλια. Ντροπῆ παρῶμοια ἴσα μὲ τὴν ὄρα δὲν τῆς ἔγινε. Μονάχα μιὰ φορὰ ὄταν πῆθανε ὁ πατέρας, πού οἱ φίλοι τοῦ ἔβγαλαν δισκο στὸ παζάρι γιὰ τὸ ξόδι

του. Ἄν ἤθελαν οἱ φίλοι νάκωναν τὸ χρέος τους, ἔπρεπε νὰ τὸ κᾶμουν μυστικὰ ἀναμεταξύ τους, εἶπε τότε στὸν ἔφρα ἢ Μαριῶ πού τὸ μυστικε, ἄγρια κ' ὄξω ἀπὸ τὰ φρένκ τῆς. Μὰ οἱ τρουμπέτες, πού ἦσαν ὑπερα νὰ συνεβγαλοῦν στὸ στενὸ τοῦ δρόμο τὸν ἀργυρὸ σταυρὸ τοῦ πρώην ἐπάρχου, ἔκαμαν νὰ ξεχαστῆ ἢ ταπεινώσῃ κ' ἢ Μαριῶ μπόρεσε νὰ βγῆ στὸ παραθύρι καί νὰ στεῖλῃ, κρεμώντας τὰ λυτὰ μαλλιά, τὰ τελευταία ρεκατὰ στὸν ἀμοιροπκτέρα καί μιὰ ματιὰ κρυφῆ στὸ χρυσοφόρετο ἀξίω ματικὸ, πού διάταζε μὲ τὸ λεπίδι του γυμνὸ τᾶπόσπασμα κάτω στὸ δρόμο. Τότε ἦταν κ' οἱ ἀξιωματικοὶ παρηγοριά. Τώρα ἢ Μαριῶ ἔχασε καί τὸν ἀνθυπασιστικὸ, πού τὸν εἶχε τελευταῖα στὸ παννὶ δαμένον. Ἦταν εὐεργετικὸς, ἀλήθεια, μὰ ἀπὸ γενιά καλή ὁ μπάρμπας του ἦταν δῆμαρχος. Ἐκανε σὰν τρελλὸς γι' αὐτὴ. Μὰ μετατίθηκε ἀξαρφα κ' ὄταν ὑστερα ἀπὸ λίγους μῆνες τὸ κατάφερε νὰ ξαναρθῆ στὸ κάστρο, τὴ βρῆκε νὰ τὰ παῖζῃ μὲ τὸ γραμματικὸ τῆς ἐφορίας. Μὲ τοῦτον φτηνὰ τὴ γλύτωσε ἢ Μαριῶ μὰ κωνηγώντας καί τοὺς δυὸ γαμπροὺς δὲν ἐπῆσσε κανένα. Σὰ νὰ συμῶνησαν, δὲ βγήκαν πιά κ' οἱ δυὸ γιὰ δροσερὸ ἀέρα στὸ βελούχι τᾶκροπόταμου.

(Ἀκολουθεῖ)